

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 82 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-1988 TEIKIMO

2018 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. gegužės 3 d. sprendimo Nr. SV-S-702 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.11 papunktį Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Nepritarti Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIII-1988 (toliau – Įstatymo projektas) dėl toliau šiame nutarime išdėstytų priežasčių.

Įstatymo projekto tikslas – siekiant įgyvendinti asmenų lygiateisiškumo principą išplėsti paramos iš valstybės biudžeto lėšų teikimo apimtis nustatant, kad valstybė teiktų paramą ne tik aukštųjų mokyklų doktorantams ir studentams, studijuojantiems pagal profesinių studijų programas, priimtiems į studijų vietas, kuriose studijos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, arba gaunantiems studijų stipendiją, bet ir tiems, kurie už studijas moka savo lėšomis.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad konstitucinis asmenų lygiateisiškumo principas savaime nepaneigia galimybės įstatymu nustatyti nevienodą, diferencijuotą teisinį reguliavimą tam tikrų asmenų, priklausančių skirtingoms kategorijoms, atžvilgiu, jeigu tarp šių asmenų yra tokio pobūdžio skirtumų, kurie tokį diferencijuotą reguliavimą daro objektyviai pateisinamą. Diferencijuotas teisinis reguliavimas, kai jis taikomas tam tikroms vienodais požymiais pasižyminčioms asmenų grupėms, jeigu juo siekiama pozityvių, visuomeniškai reikšmingų tikslų arba jeigu tam tikrų ribojimų ar sąlygų nustatymas yra susijęs su reguliuojamų visuomeninių santykių ypatumais, savaime nelaikytinas diskriminaciniu (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d., 2005 m. gegužės 13 d., 2006 m. gegužės 31 d., 2009 m. kovo 2 d., 2009 m. balandžio 29 d. nutarimai, 2010 m. balandžio 20 d. sprendimas). Valstybė, pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją turinti pareigą remti mokslą, užtikrinti aukštojo mokslo prieinamumą, gali pasirinkti ir įstatymuose įtvirtinti įvairius aukštojo mokslo finansavimo modelius; tai darydamas įstatymų leidėjas yra saistomas konstitucinių valstybės įsipareigojimų, taip pat valstybės finansinių galimybių, kurios nėra beribės; įstatymu negali būti nustatytas toks aukštojo mokslo finansavimo modelis, kuris nebūtų pagrįstas subalansuotu visuomenės ir valstybės poreikių bei valstybės finansinių galimybių įvertinimu ir kurio valstybė akivaizdžiai nebūtų pajėgi įgyvendinti; tokio modelio nustatymas prieštarautų *inter alia* konstituciniam socialinės darnos imperatyvui, neleistų valstybei vykdyti įvairių kitų savo priedermių (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. kovo 20 d. nutarimas byloje Nr. 28/07-29/07).

Siūlomas teisinis reglamentavimas neatitinka konstitucinės doktrinos ir bendrojo Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme įtvirtinto finansavimo modelio, pagal kurį valstybė skiria finansavimą studijoms atsižvelgusi į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius bei valstybės finansines galimybes. Įstatymo projekto tikslui įgyvendinti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų, tačiau atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 59 straipsnio 3 dalį bendrą studijų vietų skaičių pagal studijų kryptis ir (arba) studijų krypčių grupes ir studijų pakopas nustato aukštoji mokykla, atsižvelgdama į savo galimybes užtikrinti studijų kokybę, jų poreikio neįmanoma tiksliai prognozuoti. Preliminarus papildomų lėšų poreikis pagal dabartinį doktorantūroje ir profesinių studijų vietose studijuojančių asmenų skaičių sudarytų 4 712 tūkst. Eur, o nuo 2019 m. sausio 1 d., padidinus paramos doktorantams dydį, reikiama suma būtų 7 461 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad, valstybės nefinansuojamų doktorantūros ir profesinių studijų vietoms tampant

patrauklesnėms ir didėjant doktorantų ir profesinių studijų vietose studijuojančių asmenų skaičiui, lėšų poreikis gali didėti.

Ministras Pirmininkas

Švietimo ir mokslo ministras